

پیاویک ده خەوێت و سپاردە لە دلی دەردەهێنرێت و مەگەر هێندەى نەختالێک نەبێت وەکو سێبەرى خالێكى تارىک، پاشان دەخەوێتەو وە سپاردە لە دلی دەردەهێنرێت مەگەر هێندەى هێندەى تۆقلەیهک نەبێت

لە حوزەیفەى كورى يەمانەو وە -پەزای خۆى لێبێت- دەلێت: «پەغەمبەرى خودا -صلی اللہ علیہ وسلم- دوو فەرموودەى بۆمان گێرايەو، بەکێکیانم بینبوو (هاتۆتە دى) چاوەروانى ئەوى دیکەیانم، -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: «سپاردە (ئەمانەت)* دابەزى بۆ ناو پەگ و ریشەى دلی پیاوانەو، پاشان قورئان دابەزى، لە قورئان فێربوون و لە سونەتیش فێربوون»، پاشان دەربارەى بەرزکردنەو (دەرهێنانى) سپاردە قسەى بۆمان کرد، و فەرمووی: «پیاویک دەخەوێت و سپاردە لە دلی دەردەهێنرێت و مەگەر هێندەى نەختالێک (هێندەى سێبەرى خالێكى پەش) نەبێت، پاشان دەخەوێتەو و سپاردە لە دلی دەردەهێنرێت مەگەر هێندەى تۆقلەیهک نەبێت، وەکو پشکۆبەک کە دەخەوێتە سەر قاچت تۆقلەى لێدەردەچێت، دەبینى بەرز بووئەو و هێچیشى تێدا نییە»، پاشان بەردێكى بچووكى گرت و غلى کرد (گلارى کرد) بەسەر قاچیدا، پاشان فەرمووی: «خەلکى وایلدییت خەریکە کەس نەبێت پەیمان بباتە سەر هەتا وایلدییت دەلێن: فلان تیرە پیاویكى ئەمانەت پارێزى تێدايە، تەنانەت وایلدییت بە پیاویک دەلێن: ئای چەندە ئازایە! ئای چەندە لێزانە! ئای چەندە ژیرە! کەچى بە ئەندازەى دەنکە گەردیلەیهک ئیمان لە دلیدا نیە»، حوزەیفە -پەزای خۆى لێبێت- دەلێت: «رۆژگارێک بەسەرمدا تێپەرى گویم نەدەدا بەوێ کە پێککەوتن (بەیعەت) لەگەڵ کێ دەکەم (بە کێ دەدەم)، چونکە ئەگەر موسلمان بوایە ئاینەکەى پێککەوتنەى (بەیعەتەکەى) دەپاراست، ئەگەر گاوری یا جولهکەش بوایە سەرپەرشتیارەکەى نەیدەهێشت پێککەوتنەکە (بەیعەتەکە) بشکێنیت، بەلام ئەمڕۆ پێککەوتن (بەیعەت) لەگەڵ کەس ناکەم (بە کەس نادم) مەگەر فلان و فلان نەبێت». * (سپاردە -ئەمانەت-: ووتراو لەوێ چەند مانایەکی هەبێت لەوانەش: واتا ئیمان (باوەر)، یان واتا راستگوویی، یان واتا ئەو ئەرکە شەرعییانەى کە لەسەر مەرووفە جێبەجێیان بکات -تەکلێفە شەرعییەکان-؛ ومانای ئیمان نزیکترە چونکە ئەگەر مەرووف ئیمان لە دلیدا هەبوو پاش ئەو (دەتوانیت ئەرکە شەرعییەکان جێبەجێ بکات)

[صەحیحە] [بوخارى و موسلىم هاوران لەسەرى]

ئەم فەرموودەیه ئەو پەروندەکاتەو کە سپاردە (ئەمانەت)* بەرە بەرە لە دل نامێنیت، ئەگەر بەشى سەرەتا نەما ئەوا نور و روشناییەکەى نامێنیت و لە جێى خۆى تاریکایی جێدەهێلێت کە پەنگێکە وەکو خالی پەش -سێبەر- وایە کە جیاوازه لە پەنگى پێشووتر، و ئەگەر بەشىكى تری نەمێنیت ئەوا وەکو تۆقلەیهکى تۆخى لێدیت کە ئەمیش شوپنەوارێکە بۆ ماوەبەکى زۆر دەمێنێتەو، و ئەم تاریکاییە لەسەر ئەوێ پێشووترە، و پاشان دەرچوونى روشنایی و نوری نێو دلی لە پاش جێگێربوونى لە دلدا بە پشکۆبەک ئاگر چواند کە لەسەر پێ دەکەوێت هەتا کاتێک کە پشکۆکە لادەچێت و شوپنەواری تۆقلەى ئاگرەکەى دەمێنیت، و بەردێكى بچووكى غل کردەو (گلارى کردەو) بەر سەر پێى بۆ ئەوێ زیاتر پەروونى بکاتەو. (خەلکى وایلدییت): لە پاش ئەو خەوتنە کە سپاردەى تێدا هەلگیرا و بەرز بووبەو. (خەریکە کەس نەبێت): واتە نزیکەى لەوێ یەکێک نەدۆزینەو. (پەیمان بباتە سەر): واتا هەمووی پەیمان دەشکێنیت و بە دەگمەن یەکێک دەدۆزیتەو پەیمانەکان بباتە سەر و جێبەجێیان بکات. (هەتا وایلدییت دەلێن): بە هۆى باو بوونى ئەم وتەیه و زۆرى دووبارە کردنەوێی لە نێو خەلکیدا. (فلان تیرە پیاویكى ئەمانەت پارێزى تێدايە): واتا خیانەت لە سپاردە -ئەمانەت- ناکات. (تەنانەت وایلدییت بە پیاویک دەلێن: ئای چەندە ئازایە!): لەسەر ئەنجامدانى کردەوکان. (ئای چەندە لێزانە!): لێزان و قەسەزان و رووخۆشە. (ئای چەندە ژیرە!): چەند زیرەک و تێژ و تێگەشتوو. (کەچى بە

ئەندازەى دەنكە گەردىلەيەك ئيمان لە دليدا نيه): وەر باسى ئەمانەت مەكە چونكە ئەمانەت بە شىكە لە ئيمان، واتا ھەموو ئەم وەسفانە ھىچ پراستى وھەقىقەتتىكى نىيە بەلكو تەنھا لە پرووكەشدا بەو شىوہە. (حوزەيفە -پەزاي خواى لىبىت- دەلىت: «رۆژگارئك بەسەرمدا تىپەرى گويم نەدەدا بەوہى كە رىككەوتن -بەيعەت- رىككەوتن لەگەل كئ دەكەم -بە كئ دەدەم-): واتا سەردەمانىك گوپى نەدەدا بەوہى رىككەوتن لەگەل كئ دەكات يان بەيعەت بە كئ دەدات چونكە دەبزانى كە ئەمانەت ھىشتا ھەلنەگىراوہ -بەرز نەبووہ تەوہ- لە نيوان دلەكان وخەلكى ھىشتا پەيمانەكان جىبەجئ دەكەن، بۆيە بەيعەتى دەدا بە ھەركەسىك بە بئ ئەوہى بگەرئت بە دواى حالى ئەو كەسەدا ئەمىش بەھۆى متمانەكردنى بە خەلكى وپاراستنيان بۆ ئەمانەت. وباسى ئەوہ دەكات كە: (ئەگەر موسلمان بووايە ئاينەكەى رىككەوتنەكەى -بەيعەتەكەى- دەپاراست، ئەگەر گاوپر يا جولەكەش بووايە سەرپەرشتيارەكەى نەيدەھىشت رىككەوتنەكە -بەيعەتەكە- بشكىنئت)، وپاشان دەلىت: (بەلام ئەمپرو): ئەوا ئەمانەت نەماوہ مەگەر شتىكى كەم نەبئت، بۆيە ووتى: (رىككەوتن -بەيعەت- لەگەل كەس ناكەم -بە كەس نادەم- مەگەر فلان وفلان نەبئت): واتە چەند تاكىك نەبئت كە دەيانناسئت ومتمانەى پئيان ھەيە. *(سپاردە -ئەمانەت-: ووتراوہ لەوہيە چەند مانايەكى ھەبئت لەوانەش: واتا ئيمان (باوہر)، يان واتا پراستگوپى، يان واتا ئەو ئەركە شەرعىيانەى كە لەسەر مروؤفە جىبەجئيان بكات -تەكليفە شەرعىيەكان-؛ وماناي ئيمان نزيكترە چونكە ئەگەر مروؤف ئيمان لە دليدا ھەبوو پاش ئەوہ دەتوانئت ئەركە (شەرعىيەكان جىبەجئ بكات

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/3016>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

